

**СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ОСВІТИ ТА
РЕАБІЛІТАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ:
ПРОБЛЕМИ, РІШЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**Міжнародної науково-практичної
конференції**

26-27 жовтня 2023 р.

Запоріжжя
Україна

Кобець Оксана Валентинівна,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент,
доцент кафедри садово-паркового господарства,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДБОРУ АСОРТИМЕНТУ РОСЛИННОСТІ ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИБУДИНКОВИХ ТЕРИТОРІЙ ЗА КЛІМАТИЧНИХ УМОВ М. ЗАПОРІЖЖЯ

Озеленення населених місць є обов'язковою складовою сучасного містобудування. Роль зелених насаджень у технології створення оптимального міського середовища та його оздоровлення набирає вагомості в наслідок зростаючого посилення антропогенного навантаження на довкілля. На жаль, протягом останніх 20-30 років спостерігалися ознаки погіршення стану зелених насаджень в українських містах, в тому числі, на прибудинкових озеленених територіях. На сьогодні першочергового значення в стратегії розвитку зеленого будівництва набуває мобілізація усіх доступних заходів для збереження, відновлення і поліпшення якості міських зелених насаджень [1]. Провідна роль у цьому процесі відводиться покращенню видового складу міських зелених насаджень, оптимізації їхнього таксономічного складу у відповідності до сучасних умов міського середовища.

Результати проведених багаторічних випробувань інтродукованих видів дерев та чагарників дають можливість кількісно і якісно поліпшити їх таксономічний склад в зелених насадженнях міст і селищ України. В репродуктивних та колекційних насадженнях України наразі налічується надзвичайно широкий асортимент дерев і кущів, особливо їх культиварів. Сучасна концепція широкого і повноцінного використання видового і формового складу деревних рослин в озелененні міст у зв'язку з тенденцією ксерофілізації клімату України полягає у відборі всебічно випробуваних, декоративних, екологічно стійких видів і культиварів [3, 4].

Асортимент деревних і чагарникових рослин для кліматичних умов Запоріжжя слід обирати з рослин, рекомендованих для III ґрунтово-кліматичної зони України (Північного і Центрального Степу) [1].

Запоріжжя – велике індустріальне місто, тому для раціонального підбору видів та сортів рослин необхідно врахувати також відношення рослин до складних екологічних умов міського середовища [2]. Рослинам доводиться миритися з надлишком або нестачею світлової енергії; підвищеною температурою повітря та ґрунту, повітряною посухою, запиленістю повітря (відкладенням пилу поверхні листя); забрудненням повітря викидами автотранспорту і промислових підприємств; порушенням водного, повітряного, теплового режиму ґрунту внаслідок наявності потужних поверхонь, ущільнення верхніх шарів ґрунту, шумом, вібрацією ґрунту, механічними uszkodженнями тощо.

Інтенсивність впливу на рослини перерахованих факторів залежить від ступеня урбанізації і площі території озеленення. Відповідно до класифікації міських територій за ступенем негативного впливу на зростання та розвиток рослин території біля багатоквартирних будинків належать до другої групи, де негативний вплив міського середовища середнє виражений і створюється більш-менш сприятливі умови для існування рослин за рахунок збільшення розмірів озеленувальних смуг. Проте глобальна зміна клімату у бік підвищення середньорічних температур і зростання посушливості [5] а також низка причин, викликаних воєнним станом у країні, накладає певні корективи: екологічні умови зростання рослин погіршуються, догляд за рослинами ускладнюється, а іноді і взагалі відсутній, тому і для територій другої групи ми маємо рекомендувати асортимент найбільш витривалих, жаро- і посухостійких, невибагливих до умов живлення, аерації і освітлення культиварів деревних і чагарникових рослин [1,4].

Для сонячних ділянок з надлишковою інсоляцією з деревних рослин можна запропонувати робінію звичайну (*Robinia pseudoacacia* L.) (щеплені зонтичні форми), маслинку вузьколисту (*Elaeagnus angustifolia* L.), маслинку сріблясту (*Elaeagnus commutata* Bernh. ex Rydb), катальпу звичайну (*Catalpa bignonioides* Walter), сосну кримську (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana* (Lamb.) Holmboe), видові та декоративні форми ялівців лускатого (*Juniperus squamata* Buch.-Ham. ex D.Don), скельного (*J. scopulorum* Sarg.), китайського (*Juniperus chinensis* L.), платан східний (*Platanus orientalis* L.). Для тінистих ділянок можна рекомендувати клен ясенелистий (*Acer negundo* L.) (декоративні щеплені форми), липу дрібнолисту (*Tilia cordata* Mill.), тую західну (*Thuja occidentalis* L.) (декоративні садові форми), широкогілочник східний (*Platyclusus orientalis* (L.) Franco) (культивари) тощо.

З чагарникових рослин для відкритих ділянок підійдуть гібіск сирійський (*Hibiscus syriacus* L.), тамарикс французький (*Tamarix gallica* L.), бруслина Форчуна (*Euonymus fortunei* Hand.-Mazz.) (декоративні форми), жасмин садовий вінцевий (*Philadelphus coronarius* L.), для затінених ділянок можна рекомендувати бирючину звичайну (*Ligustrum vulgare* L.), таволги (т. Вангута (*Spiraea×vanhouttei* (Briot) Zabel), т. японська (*S. Japonica* L.f.), т. Бумальда (*Spiraea × bumalda* Burv.), т. верболиста (*S. salicifolia* L.) та ін.), форзицію європейську (*Forsythia europaea* Degen & Bald), шипшину собачу (*Rosa canina* L.) і зморшкувату (*R. rugosa* Thunb.), самшит вічнозелений (*Buxus sempervirens* L.) тощо.

Для вертикального озеленення можна рекомендувати кампсис укорінливий (*Campsis radicans* (L.) Seem.), гірчак бальджуанський (*Fallopia baldschuanica* (Regel) Holub), хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis* L.), дикий виноград п'ятилистий (*Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.).

Оптимальний вибір видового і сортового складу рослинності для озеленення прибудинкових територій дозволить забезпечити довготривалу декоративність насаджень, спростить догляд за ними і покращить місцеві мікрокліматичні умови для мешканців міста.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кузнецов С. І., Левон Ф. М., Пушкар В. В. Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні. Київ, 2013. 256 с.
2. Кучерявий В. В., Кучерявий В. С. Озеленення населених місць. Львів, 2021. 666 с.
3. Лаптев О. О. Екологічна оптимізація біогеоценотичного покриву в сучасному урболандшафті. Київ, 1998. 208 с.
4. Левон Ф. М. Зелені насадження в антропогенно-трансформованому середовищі : монографія. Київ, 2008. 364 с.
5. Changes in frost, snow and Baltic sea ice by the end of the twenty-first century based on climate model projections for Europe / K. Jylhä, S. Fronzek, H. Tuomenvirta, T. Carter, K. Ruosteenoja *Climatic Change*. 2008. № 86 (3–4). С 441–462. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10584-007-9310-z>.

Колесник Ірина Юріївна,
викладач кафедри дизайну,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

ФОРМУВАННЯ ВІЗУАЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ У СТУДЕНТІВ ХУДОЖНІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПО ДОСЯГНЕННЮ ЗОРОВОЇ РІВНОВАГИ СИЛ ЗАСОБАМИ ФОРМАЛЬНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

Актуальною задачею у педагогічному процесі становлення майбутніх дизайнерів є створення збалансованої програми з «Композиції», яка б досягала **мети** дисципліни – формування у студентів художніх спеціальностей вміння зі створення гармонійних композицій, які лежать в основі їх майбутніх творів, курсових і бакалаврських робіт.

Гармонійно побудованою композицією можна вважати ту, що створена за законами композиційної рівноваги, супідрядності частин та єдності їх в цілому. Важливою задачею для викладача ВНЗ постає навчити законам побудови гармонійної композиції. Проте досвід викладання дисципліни надає можливість зазначити, що **проблематикою** навчання у студентів художніх спеціальностей є те, що теоретичні знання законів візуального сприйняття не впливають на формування навичок створювати гармонійні композиції і не дають гарантованого результату навчання.

Таким чином, в аспекті вибору ефективної методики навчання потрібно розглянути важливий вплив законів візуального сприйняття на формування практичної навички по створенню гармонійних композицій. Для того, курс дисципліни «Композиція» потрібно умовно розділити на дві складові завдань, першу і другу, в якому особливу увагу привертає блок завдань, що формує практичну навичку по створенню гармонійних формальних композицій на основі законів візуального сприйняття. Перша є базовою і фундаментальною у засвоєнні теорії дисципліни, а саме: мети дисципліни, її законів, принципів побудови композиції та її категоріального апарату, на прикладі створення і виконання тренувальних вправ з формальної композиції, які сформуєть навички по пошуку динамічної або статичної рівноваги у композиції, по створенню структури підпорядкованих елементів за принципом симетрії або асиметрії, по досягненню цілісності композиції. Базова частина композиції, що націлена на тренування у студентів

Волкова Валерія Віталіївна ОГЛЯД СУЧАСНИХ АРТБУКІВ ПРО МІФОЛОГІЮ СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇН ТА ЇХНЕ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЧИТАЦЬКОЇ АУДИТОРІЇ.....	698
Ганзіна Владислава Віталіївна ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО ДИЗАЙНУ.....	701
Гетьмана Оксана Павлівна ДИЗАЙН-ОСВІТА В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ.....	703
Годько Юлія Сергіївна ДИЗАЙН ЦИФРОВИХ ПРОДУКТІВ, СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО РОЗРОБКИ ІНТЕРФЕЙСІВ.....	704
Гордієнко Кирило Віталійович СУЧАСНИЙ СТАН ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ПРОЦЕСІВ У ДИЗАЙНІ ІНТЕРФЕЙСУ.....	706
Данильчук Василь Михайлович РОЛЬ АУКЦІОНІВ В АКТУАЛІЗАЦІЇ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ ТА ГРАФІКИ, ДЕ ВІДОБРАЖЕНА ПІВДЕННА УКРАЇНА ОСТАННЬОЇ ЧВЕРТІ XVIII – СЕРЕДИНИ XIX СТ.....	708
Дерев'янка Наталія Петрівна РІЗНОВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ НА ГАРДЕНОТЕРАПЕВТИЧНИХ ЛОКАЦІЯХ.....	709
Дерев'янка Наталія Володимирівна LEONARDO AI – НОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДИЗАЙНЕРА.....	711
Завгородній Михайло Петрович ОСОБЛИВОСТІ МІКРОКЛОНАЛЬНОГО РОЗМНОЖЕННЯ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЙ.....	712
Залевська Олена Юріївна ТУНЕЛЬНА КНИГА – ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ XIX СТ.....	713
Здановська Ірина Миколаївна ПРОЄКТУВАННЯ АДАПТИВНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ТА ІНВАЛІДІВ.....	716
Ізотова Валерія Володимирівна, Георгадзе Тетяна Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ КОМІКСУ.....	719
Кардашов Володимир Миколайович, Кардашов Микола Володимирович АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИЗАЙН-ОСВІТИ.....	721
Качмар Олександра Василівна ФІЛОСОФІЯ КОЛЬОРУ СОНІ ДЕЛОНЕ.....	722
Кобець Оксана Валентинівна ОСОБЛИВОСТІ ПІДБОРУ АСОРТИМЕНТУ РОСЛИННОСТІ ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИБУДИНКОВИХ ТЕРИТОРІЙ ЗА КЛІМАТИЧНИХ УМОВ М. ЗАПОРІЖЖЯ.....	724
Колесник Ірина Юріївна ФОРМУВАННЯ ВІЗУАЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ У СТУДЕНТІВ ХУДОЖНІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПО ДОСЯГНЕННЮ ЗОРОВОЇ РІВНОВАГИ СИЛ ЗАСОБАМИ ФОРМАЛЬНОЇ КОМПОЗИЦІЇ.....	725
Курган Влада Юріївна, Георгадзе Тетяна Олександрівна АЙДЕНТИКА В ІНДУСТРІЇ КРАСИ.....	727
Левченко Діана Олегівна, Георгадзе Тетяна Олександрівна ВАЖЛИВІСТЬ АЙДЕНТИКИ В ФЛОРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ.....	729
Лисько Римма Борисівна, Георгадзе Тетяна Олександрівна КОМІКСИ ЯК ВИД МИСТЕЦТВА.....	731
Малишева Євгенія Володимирівна, Георгадзе Тетяна Олександрівна МОДА ТА РОЗВИТОК СТИЛЮ «FAMILY LOOK».....	732
Мациплюк Тетяна Юріївна СИМВОЛІЧНІ ОБРАЗИ В ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОМУ МИСТЕЦТВІ ЗАХІДНОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ: ДИЗАЙН ПОДІЛЬСЬКОЇ ПИСАНКИ.....	734
Міхсєва Леся Валеріївна СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АНІМАЦІЇ У СТВОРЕННІ МУЗИЧНИХ КЛІПІВ.....	736
Пехарєва Альона Станіславівна, Горбенко Євген Олександрович, Щербань Ігор Миколайович ДОСТУПНІСТЬ ТА ІНКЛЮЗИВНІСТЬ У ДИЗАЙНІ ЕЛЕКТРОННИХ ПРИЛАДІВ ТА ПРИСТРОЇВ.....	738
Світлична Олена Миколаївна, Удріс Ірина Миколаївна ТЕХНІКА ВИРІЗАНКИ ЯК ОСНОВА СТРУКТУРНОГО ДЕКОРУ «АРХІТЕКТУРНИХ» 3D ЛИСТІВОК-КІРІГАМИ.....	740
Чехун Єлизавета Костянтинівна, Георгадзе Тетяна Олександрівна РОЗРОБКА ФІРМОВОГО СТИЛЮ ДЛЯ МОВНИХ ШКІЛ.....	742
Шкурко Валентина Юріївна ПРОЯВИ СТИЛЮ ОСОБИСТОСТІ В ЗАЧІСКАХ.....	744
Яковлєва-Носарь Світлана Олегівна ВПЛИВ КОЛОРИТУ РЕКРЕАЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДИНИ.....	746